

Scenariusz lekcji: Podstawowe własności funkcji liniowej.

Imię i nazwisko autora scenariusza: Aleksandra Janaczek

Przedmiot / Etap edukacyjny / Klasa / wiek uczniów:

matematyka/ szkoła ponadpodstawowa/ klasa pierwsza/ 15lat

Czas realizacji: 45 min

Temat lekcji: Podstawowe własności funkcji liniowej. Postać kierunkowa miejsce zerowe, monotoniczność.

Zagadnienie metodyczne / cele dla praktykanta:

- doskonalenie umiejętności doboru treści i środków dydaktycznych
- wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania-uczenia się matematyki
- organizacja i realizacja pracy w grupach metodą Collaborative Learning (CL).

Treści nauczania w odniesieniu do podstawy programowej:

E3-LO-MAT-2.2-ZPODROZ-V.2 oblicza wartość funkcji zadanej wzorem algebraicznym;

E3-LO-MAT-2.2-ZPODROZ-V.4 odczytuje z wykresu funkcji: dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, przedziały monotoniczności, przedziały, w których funkcja przyjmuje wartości większe (nie mniejsze) lub mniejsze (nie większe) od danej liczby, największe i najmniejsze wartości funkcji (o ile istnieją) w danym przedziale domkniętym oraz argumenty, dla których wartości największe i najmniejsze są przez funkcję przyjmowane;

Kompetencje informatyczne:

zdolność poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji,

korzystanie z nowych technologii do odkrywania logicznych zależności

Kompetencje społeczne i obywatelskie:

- doskonalenie umiejętności współpracy i asertywności poprzez ćwiczenie komunikacji również międzykulturowej oraz osiągnięcie kompromisu.

Cele ogólne:

- doskonalenie umiejętności matematycznych w zakresie obliczania wartości funkcji liniowej dla danego argumentu i odwrotnie, wyznaczania miejsca zerowego funkcji liniowej, postaci kierunkowej funkcji liniowej, interpretacji współczynników;
- rozwijanie postawy współpracy w grupie;
- wykorzystanie nowych technologii w procesie uczenia się;

Cele operacyjne:

Uczeń :

- określa cele lekcji na podstawie tematu;
- wyznacza miejsca zerowe i określa monotoniczność funkcji liniowej danej wzorem;
- wyznacza współrzędne punktów, w których wykres funkcji liniowej przecina osie układu współrzędnych;
- określa monotoniczność funkcji liniowej;
- wykorzystuje nowe technologie do odkrywania zależności zawartych w celach lekcji;
- współpracuje w grupie aby osiągnąć zamierzony cel;

Metody nauczania:

metody problemowe (uczenie się przez odkrywanie);

metody praktyczne (uczenie się przez działanie);

collaborative learning (uczenie się we współdziałaniu).

Formy nauczania: frontalna z całą klasą, w grupach.

Środki dydaktyczne: tablica szkolna, monitor interaktywny lub tablety z odpowiednim oprogramowaniem, podręcznik *MATeMATyka 1 Dorota Ponczek, Karolina Wej poziom podstawowy, aplikacja GeoGebra*, karty pracy.

Przebieg lekcji :

1. Wprowadzenie do tematu lekcji.

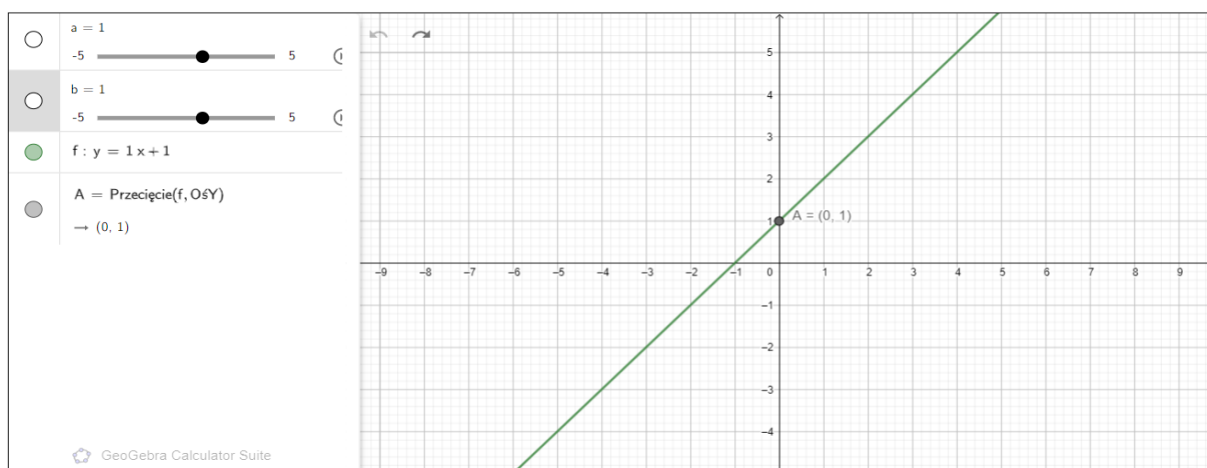
Nauczyciel prezentuje temat lekcji. Następnie wprowadza uczniów w omawiane treści, prosząc o próbę samodzielnego sformułowania celów lekcji.

Ten etap można przeprowadzić na tablicy szkolnej lub za pomocą różnych cyfrowych narzędzi np.: Jamboard lub Padlet. Takie rozwiązanie sprawdzi się również na lekcjach zdalnych.

2. Odkrywanie teoretycznej części tematu.

Na podstawie wyświetlonego wykresu funkcji liniowej w zależności od współczynników „a” i „b” nauczyciel rozmawia z uczniami na temat jej podstawowych własności.

Rys.1 (wykres funkcji liniowej $y=x+1$) GeoGebra

Uczniowie mogą pracować wraz z nauczycielem na monitorze interaktywnym lub na prywatnych urządzeniach. Zmieniające się parametry pomagają wywnioskować pewne zależności, m.in.:

- od czego zależy monotoniczności funkcji liniowej?;
- jakie współrzędne ma punkt przecięcia z osią OY oraz związek ze współczynnikiem „b”?;
- omówienie interpretacji miejsca zerowego funkcji oraz zapisanie warunku $f(x)=0$;
- podawanie wartości funkcji dla danego argumentu.

Nauczyciel wysłuchuje analiz i interpretacji uczniów, w razie potrzeby naprowadza na poprawne wnioski. Zachęca do pogłębionego myślenia i wyrażania swoich opinii, zadaje pytania.

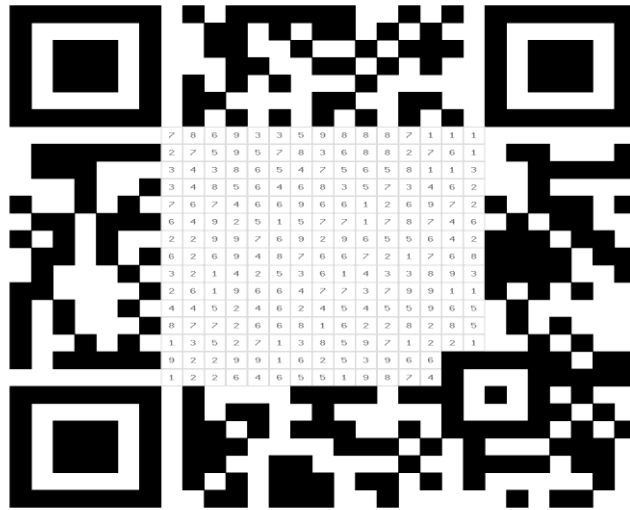
3. Praca w grupach z wykorzystaniem CL

Następnym etapem jest praca w grupach utrwalająca treści z poprzedniej części lekcji. Uczniowie samodzielnie dzielą się na grupy 3-4 osobowe, poprzez losowanie bądź dobór, pamiętając zasadę że pracujemy z osobami, z którymi dotychczas pracowałem najrzadziej, zapraszając do współpracy. Nauczyciel przypomina o zasadach obowiązujących podczas takiej pracy (szacunek, zrozumienie, zaangażowanie w pracę zespołu itp), oraz o założeniach uczenia się we współdziałaniu: pracujemy współzależnie od siebie, wspólnie podejmujemy decyzje, każdy z zespołu jest odpowiedzialny za efekty pracy, współpracujemy w realizacji powierzonego zadania.

W tej części lekcji uczniowie mają za zadanie zakodować kod QR za pomocą podanych informacji na karcie pracy. Zadania polegają na obliczaniu pewnych wartości a wyniki będą wskazywały pola do zakolorowania na karcie pracy. W ten sposób po poprawnym rozwiązaniu przykładów i zakolorowaniu odpowiednich pól na karcie pracy uczniowie za pomocą tabletów szkolnych lub prywatnych urządzeń wyposażonych w aplikację do skanowania kodów QR otrzymają odpowiedź: „winner”. Zaprezentowany kod QR wymaga odszyfrowania 4 wartości. Liczbę przykładów można zwiększać w zależności od czasu jakim dysponuje nauczyciel lub od poziomu umiejętności uczniów oraz ich indywidualnych potrzeb.

Warto przygotować więcej kart do zakodowania na wypadek dużej ilości błędnych zakolorowań.

KARTA PRACY (dla uczniów):

Kod QR został wygenerowany ze strony <https://mal-den-code.de/>

Uwagi do kolorowania:

- Użyj czarnego długopisu lub kredki
- Nie musisz idealnie pokolorować kratek ale postaraj się nie wychodzić poza kratki.
- Podczas drukowania szablonu do kolorowania ważne jest, aby pozostawić białą ramkę wokół kodu QR.

Zadania do karty pracy:

1. Podaj miejsce zerowe funkcji liniowej podanej wzorem $f(x) = -2x+4$
2. Oblicz wartość funkcji podanej wzorem $f(x)=-\sqrt{2}x+7$ dla $x=\sqrt{2}$
3. Podaj wyraz wolny funkcji podanej wzorem $x+3y-18=0$
4. Podaj współczynnik kierunkowy dla funkcji określonej wzorem $f(x) = -1 +3x$

Odpowiedzi:

2, 5, 6, 3 – podane liczby należy zamalować na karcie pracy.

Karta odpowiedzi (dla nauczyciela).

Nauczyciel towarzyszy uczniom w dążeniu do poprawnych odpowiedzi, a w razie potrzeby wspiera wskazówkami.

4. Podsumowanie

Na podsumowanie lekcji, nauczyciel wyświetla zadania z karty pracy. Chętni uczniowie podają poprawne rozwiązania. Następnie zostaje wyświetlona karta z wypełnionymi polami i jeden z uczniów skanuje kod otrzymując dostęp do hasła: „Winner”.

Ocenianie: Uczniowie, którzy poprawnie zakodowali kod QR i uzyskali hasło otrzymują oceny bardzo dobre, część uczniów która wykonała zadanie jednak pomyliła rozwiązanie i nie otrzymała poprawnego wyniku ocenę dobry wraz z informacją zwrotną w jaki sposób należy dokonać poprawek w swojej pracy oraz poprawić efektywność współpracy a część uczniów która nie zdążyła zrealizować zadania informację zwrotną w odniesieniu do trudności z jakimi sobie nie poradzili oraz wskazania jak można poprawić i jak doskonalić swoje umiejętności aby w kolejnej współpracy osiągnąć sukces.

Praca domowa: skonstruowanie kreatywnej notatki dotyczącej treści z omawianej lekcji.

Ewaluacja lekcji:

Po ukończeniu lekcji uczniowie na tablicy Jamboard oceniają własny poziom osiągnięcia założonych celów lekcji oraz stopień zrozumienia treści. Słownie charakteryzują zalety i trudności pracy metodą collaborative learning.

Komentarz metodyczny:

- poziom trudności powinien być zróżnicowany, można zwiększyć ilość przykładów do rozwiązania lub wybrać zadania o trudniejszym stopniu. Warto mieć przygotowaną trudniejszą dodatkową wersję karty pracy dla uczniów zdolnych, którą mogą rozwiązywać równolegle aby nie zdominować pracy zespołowej;
- scenariusz można zaadaptować do lekcji stacjonarnej jak i zdalnej. Online należałoby przygotować możliwość uczestniczenia w pokojach. W przypadku braku monitora interaktywnego można wszystko omówić na podstawie rysunku na tablicy lub pozwolić uczniom na korzystanie z prywatnych urządzeń mobilnych (do manipulowania suwakami w GeoGebrze i tym samym zmieniania wartości współczynników „a” i „b”);
- należy zwracać szczególną uwagę na jakość pracy w każdej z grup, tak aby uczniowie stosowali wszystkie zasady uczenia się we współdziałaniu;
- notatka z lekcji jako praca domowa ma za zadanie uczyć samodzielności w opracowywaniu najważniejszych elementów z danego tematu.